

L'ECIÈCTICA

Pierre

Traducció d'Albert Pejó

LEMAITRE

LA GRAN SERP

bromera

1985

Mathilde no para de clavar copets al volant amb l'índex.

A l'autopista, ja fa més de mitja hora que els cotxes ballen el vals del para-i-engega, i encara es troba a deu quilòmetres del túnel de Saint-Cloud. El trànsit s'immobilitza durant minuts sencers i de cop, misteriosament, l'horitzó s'aclareix i el Renault 25, arrambat a la tanca de seguretat, a la fila de l'esquerra, comença a córrer un altre cop, 60, 70, 80, i a continuació s'atura un altre cop en sec. L'efecte acordió. Es bufetejaria. I això que ha pres totes les precaucions: ha sortit amb molt de temps de marge, ha circulat per la nacional tota l'estona que ha pogut i no ha entrat a l'autopista fins que a la ràdio han assegurat que no hi havia retencions.

–Tot això per fotre'm en un merder com aquest...

Normalment, Mathilde acostuma a parlar bé, no li agrada ser vulgar. Només és grollera quan no hi ha ningú. Això la consola.

–Hauria hagut d'anar-hi un altre dia...

Fins i tot la sorprèn aquesta falta de previsió per part seva. Mai li havia passat. Arriscar-se a arribar tard un dia com avui... Clava un cop de puny al volant. Es maleeix els ossos.

Mathilde condueix enganxada al volant perquè té els braços curts. Té seixanta-tres anys, és baixeta, ampla i feixuga. Mirant-li bé la cara, s'endevina que va ser guapa. Molt guapa, inclús. En alguna foto de l'època de la guerra, apareix com una noieta d'una gràcia extraordinària, una silueta lleugera, uns cabells rossos que emmarquen un rostre rialler i d'una gran sensualitat. Ara, evidentment, tot ha duplicat de volum, la barbata, la pitrera,

el darrere, però encara conserva aquells ulls blaus, aquells llavis prims i aquell punt d'harmonia a la cara que segueix delatant la seva antiga bellesa. Però encara que amb el temps tot el cos hagi anat cedint a poc a poc, Mathilde para molta atenció a la resta, és a dir, als detalls: roba elegant i cara (s'ho pot permetre), perruqueria cada setmana, maquillatge professional i sobretot, sobretot, unes mans amb una manicura perfecta. Suporta veure com es multipliquen les arrugues, com s'obstinen els quilos, però no suportaria veure's unes mans descuidades.

Per culpa del pes (78 kg aquest matí a la balança), pateix molt la calor. El tap a l'autopista és un calvari, nota com li regalima la suor entre els pits, deu tenir les galtes del cul xopes, espera amb impaciència els moments en què el trànsit es torna a posar en marxa per aprofitar els lleugers corrents d'aire que al córrer li arriben a la cara per la finestra abaixada. Aquesta tornada a París és tan penosa com ho ha estat el cap de setmana a casa de la seva filla, a Normandia, pràcticament insuportable. Han fet unes partides interminables de rami. L'imbècil del seu gendre va voler mirar el Gran Premi de Fórmula 1 per la tele i, per acabar-ho d'arreglar, dissabte van fer porros a la vinagreta, Mathilde ha trigat tota la nit a pair-los.

–Me n'hauria hagut d'anar ahir al vespre.

Fa una ullada al rellotge del cotxe i deixa anar un altre reneç.

Al seient del darrere, el Ludo aixeca el cap.

És un dàlmata enorme d'un any amb cara de ximple però de bon cor. De tant en tant, l'animal obre un ull, es mira el clatell gruixut de la seva mestressa i deixa anar un sospir. Mai està tranquil, amb ella, té canvis d'humor sobtats, sobretot últimament. Al principi tot anava bé, però ara... De vegades rep una coça a les costelles, i no sempre sap per què. Però és un gos sociable, fidel a la seva mestressa, i això no canvia ni tan sols quan ella té un mal dia. Simplement no abaixa la guàrdia, sobretot quan nota

que està nerviosa. I ara és el cas. Al veure com repica amb els dits contra el volant, es torna a ajeure prudentment i es fa el mort.

Per vintena vegada des del moment que ha entrat a l'autopista, Mathilde recorre mentalment el trajecte fins a l'avinguda Foch. En línia recta, serien menys de quinze minuts, però encara li falta el conyàs del túnel de Saint-Cloud. Està enrabada amb el món sencer i sobretot amb la seva filla, que no en té cap culpa, però a Mathilde no l'aturen aquesta mena de consideracions. Cada vegada que va a casa seva, li cau l'ànima als peus per l'espectacle d'aquella casa de poble que fa pudor de burgesia vinguda a menys i que és com una autocaricatura. El seu gendre torna de jugar a tennis amb un gran somriure a la cara i una tovallola penjada de qualsevol manera al voltant del coll, com si fos un anunci de televisió. I quan la seva filla surt a arreglar el jardí, sembla ben bé Maria Antonieta al Petit Trianon. Per Mathilde és com una confirmació permanent: la seva filla no és cap llumenera, si no, per què es va casar amb un idiota com aquell? I americà, a sobre. Però, sobretot, molt idiota. En resum, americà. Sort que no tenen fills. Mathilde espera de debò que la seva filla sigui estèril. O ell. Qualsevol dels dos, perquè no gosa ni imaginar-se com sortirien els fills... Uns carallots. A Mathilde li agraden els gossos, però no suporta la canalla. Especialment les nenes.

—Soc injusta —es diu, però no ho pensa de debò.

És per culpa de les retencions. Els dies que treballa, sempre li passa igual, nervis, impaciència i companyia, i si hi afegim el trànsit de tornada del cap de setmana... I si ho hagués de deixar per diumenge que ve? Per moltes voltes que hi faci, per fer aquesta feina no hi veu cap més possibilitat que el diumenge. Una setmana de retard... Això no li ha passat mai.

I de cop i volta, impossible entendre per què, la fila de cotxes comença a circular.

Inexplicablement, el Renault 25 s'empassa el túnel de Saint-Cloud i al cap de pocs segons entra a la circumval·lació. Mathilde nota com se li relaxa la musculatura al comprovar que el trànsit és espès, però que la cosa no s'atura. Darrere seu, el Ludo deixa anar un sospir d'alleujament. Mathilde accelera i canvia de carril per passar-ne un que sembla una tortuga, però de seguida frena al recordar que aquí hi acostuma a haver molts radars. Val més no fer bestieses. Es col·loca prudentment a la fila del mig, al darrere d'un Peugeot que treu una fumarada blanca, i somriu al passar per Porte Dauphine, quan descobreix el morro camuflat del radar, que de cop i volta projecta un flaix a la fila de l'esquerra que acaba d'abandonar.

Porte Maillot, avinguda de la Grande-Armée.

Mathilde evita la plaça de l'Étoile, trenca a la dreta i baixa per l'avinguda Foch. Ja ha recuperat la calma. Són dos quarts de deu. Arriba lleugerament d'hora. Just a temps. No s'ho pot creure, li ha anat de molt poc. Potser és que la sort forma part del talent, qui sap. Agafa la calçada lateral, s'atura en un pas de vianants, apaga el motor, però deixa els llums de posició encesos.

El Ludo, que ja s'imagina a casa, s'aixeca al seient posterior i comença a gemegar. Mathilde, mirant-lo pel retrovisor:

—No!

Ho diu amb un to sec i sense rèplica possible, però sense alçar la veu. El gos es torna a ajeure immediatament, li dirigeix una mirada de contrició i tanca els ulls, fins i tot conté un sospir.

Aleshores Mathilde es posa les ulleres que li pengen del coll amb una cadeneta i remena dins la guanterera. En treu un paper que es disposa a llegir un cop més quan sent un cotxe que engega a uns quants metres de distància. Mathilde aparca tranquil·lament, apaga el motor un altre cop, es torna a posar les ulleres, deixa anar el clatell contra el recolzacaps i tanca els

ulls ella també. És un autèntic miracle ser allà per fi, a l'hora. Es promet que a partir d'ara s'hi mirarà més.

A l'avinguda Foch hi regna una calma absoluta, deu ser agradable viure aquí.

Mathilde abaixa la finestra. Ara que el cotxe està aturat, s'hi comença a notar un ambient una mica carregat, olor de gos i de suor. Li vindria molt de gust una dutxa. Més tard. Pel retrovisor de la seva banda veu, lluny darrere seu, un home que passeja el gos per la calçada lateral. Mathilde deixa anar un sospir enorme. Allà baix de tot, a l'avinguda, els cotxes circulen ràpidament. No n'hi ha gaires, a aquestes hores. I en diumenge. Les fulles dels grans plàtans amb prou feines tremolen. Serà una nit xafogosa.

Tot i que el Ludo s'està tranquil al seu lloc, Mathilde es gira i li diu, apuntant-lo amb l'índex: «Jeu, no et moguis, entesos?». L'animal corba l'esquena.

Mathilde obre la porta, s'agafa amb les dues mans a la carrosseria i surt del cotxe amb un gran esforç. S'hauria d'aprimar. La faldilla se li ha enfilat, li ha quedat arrugada al cul enorme que té. Se l'estira avall amb un gest que ja és habitual. Fa la volta al cotxe, obre la porta del copilot i agafa un impermeable lleuger, que es posa. Damunt seu, una lleugera onada de vent càlid sacseja mandrosament els grans arbres. A la seva esquerra, l'home del gos segueix avançant. És un gos salsitxa que ensuma les rodes mentre estira la corretja. Li agraden, els gossos salsitxa, són de bona pasta. L'home li somriu. Així és com es coneix una persona, a vegades, tots dos teniu un gos, parleu de gossos, us caieu bé. A més a més, l'home no està gens malament, uns cinquanta anys ben portats. Mathilde respon al somriure i treu la mà dreta de la butxaca. L'home s'atura en sec al veure la pistola Desert Eagle prolongada pel silenciador. El llavi superior de Mathilde s'arronsa de manera ostensible. Durant una fracció de segon, el canó apunta al front de l'home, però de seguida baixa i Mathilde

li dispara a les parts. L'home obre molt els ulls, desconcertat, la informació encara no li ha arribat al cervell, es plega en dos, fa una ganyota i es desploma sense fer soroll. Mathilde esquivava el cos amb un pas lent. Entre les cames de l'home s'estén una taca marró que a poc a poc va guanyant terreny sobre la vorera. Té els ulls i la boca oberts de bat a bat, en una expressió de sorpresa i de dolor fulminant. Mathilde s'inclina damunt seu i se'l mira fixament. No està mort. Al rostre de Mathilde s'hi podria llegir una curiosa barreja de desconcert i satisfacció. Sembla ben bé una nena grossa que descobreix, meravellada, un insecte desconegut. Es fixa en la boca de l'home, per on comença a aparèixer la sang en petites glopades d'una pudor fastigosa. Sembla com si Mathilde volgués dir alguna cosa, li tremolen els llavis, sota l'efecte de l'estimulació nerviosa, l'ull esquerre se li contreu amb un espasme. Acosta el canó de l'arma a l'home i l'hi col·loca al mig del front, se li escapa una mena de ranera. Sembla que els ulls de l'home li hagin de sortir de les òrbites. De cop, Mathilde canvia de pensament i li dispara al coll. Per efecte de l'impacte, sembla que el cap es desprengui del tronc. Mathilde recula, amb un gest de fàstic. L'escena no ha durat més de trenta segons. Aleshores es fixa en el gos salsitxa, petrificat a l'extrem de la corretja, tens, espantat. L'animal li dirigeix una mirada desconcertada, i ell també rep una bala al cap. Amb l'impacte desapareix la meitat del gos, el que queda és un simple tros de carn.

Mathilde es gira, observa l'avinguda. Igual de tranquil·la. Els cotxes segueixen circulant, impertorbables. La vorera està buida com qualsevol vorera de rics quan es fa fosc. Torna a pujar al cotxe, deixa l'arma al seient del copilot, posa el contacte i arrenca tranquil·lament.

Surt del carril lateral i entra amb prudència a l'avinguda, en direcció a la circumval·lació.

El Ludo, que s'ha despertat quan s'ha engegat el cotxe, es posa dret i reposa el cap a l'espatlla de Mathilde.

La dona aparta una mà del volant per acariciar el musell del dàlmata mentre li diu amb una veu amorosa:

–Ets un gos molt bo!

Falten cinc minuts per tres quarts de nou.

*

Són tres quarts de nou en punt quan Vassiliev acaba de treballar. Al despatx fa una mica de pudor de suor. L'únic avantatge de les tardes de guàrdia a la policia judicial és que pot reduir una mica el retard enorme dels informes que li deu al comissari Occhipinti, que els reclama però no se'ls llegeix mai. «Faci-me'n un resum, sisplau», diu mentre es fica grapats de cacauets a la boca. A Vassiliev, només de pensar en l'olor que fan...

Gairebé no ha menjat res per dinar i ara somia en la llauna que s'obrirà de... Una llauna de què?, es pregunta. Mentalment, repassa l'armari de la cuina. Pèsols, mongeta tendra, tonyina amb oli, ja ho veurem... No és cap gurmè, ni tan sols un amant de la bona cuina. I ho confessa amb tota tranquil·litat: no m'agrada menjar. Quan ho diu, la gent que té al voltant, sigui qui sigui, sempre s'esvera, és increïble, com pot ser que a algú no li agradi menjar? És una cosa que desconcerta a tothom, com si fos una anomalia, una conducta antisocial. Antipatriòtica. Vassiliev, impertorbable, segueix alimentant-se dotze mesos a l'any de vedella en gelatina, melmelada de grosella i begudes ensucrades, i el seu estómac ho aguanta. Una alimentació així hauria fet de qualsevol un obès. Ell no s'ha engreixat ni un gram des de fa més de deu anys. L'avantatge és que no ha de fregar plats. A la seva cuina no hi ha cap estri, només un cubell d'escombraries i coberts d'acer inoxidable.

Però la llauna de conserva, tant se val el que contingui, retrocedeix en l'ordre de les seves prioritats perquè primer ha d'anar a Neuilly a visitar el senyor De la Hosseray.

—Ha demanat parlar amb vostè unes quantes vegades —li ha dit la infermera—. S'enduria una bona decepció, si no ve.

La infermera té un accent cambodjà molt fort. Es diu Tevy, és una dona jove i baixeta, potser d'uns trenta anys, una mica rabassuda, que fa un cap menys que ell, però no sembla que això l'atabali. És ella la que s'ocupa del Senyor des de fa un mes. Molt més servicial i molt més amable que l'anterior, una autèntica carcellera, aquella... És una noia simpàtica, i tant, Vassiliev no ha tingut mai ocasió de parlar una bona estona amb ella, no voldria que semblés que, bé, ja m'enteneu...

—Quan em toca guàrdia de tarda no sé mai a quina hora acabaré, sap...?

—Sí, a nosaltres ens passa igual... —li ha respost Tevy.

Ho ha dit sense cap retret a la veu, però a Vassiliev no li costa gaire sentir-se culpable. Tevy treballa amb una altra infermera, però bàsicament és ella la que fa les guàrdies, Vassiliev no acaba d'entendre com s'ho reparteixen, gairebé sempre és ella la que es posa al telèfon i la que es troba quan va a veure el Senyor.

—Truqui quan hagi acabat —ha afegit la noia amablement—. Li diré si encara val la pena que vingui...

Traducció: si el senyor De la Hosseray està llevat i no està gaire cansat. Dorm molt i les estones que està despert són imprevisibles.

Quan arriba el seu col·lega Maillet per rellevar-lo, a les deu menys cinc, ja no té cap excusa, direcció Neuilly. És prou covard per buscar una evasiva, però massa honest per inventar-se un pretext.

Sense gens de ganes, es posa la jaqueta, apaga el llum i surt al passadís amb un pas fatigat per aquesta jornada laboral absurda.

Vassiliev. René Vassiliev.

Sona a rus perquè és rus. El cognom li ve del pare, un home alt i corpulent i amb un bigoti espès, la seva mirada, fixa per sempre, impera des d'un marc ovalat al damunt del bufet del menjador. El pare es deia Igor. Va seduir la mare el 8 de novembre del 1949 i va morir tres anys més tard, el mateix dia exacte, com per demostrar que era un home precís i puntual. Durant aquells tres anys, va conduir el seu taxi per tots els carrers de París, li va fer un fill a la mare i després va caure al Sena un vespre de borratxera amb uns russos blancs amics seus que tampoc sabien nedar. El van treure de l'aigua amb penes i treballs, i va morir d'una pulmonia fulminant.

Per això René es diu Vassiliev.

Vassiliev es diu René perquè la mare va voler fer-li un homenatge al seu propi pare, de manera que l'inspector porta el nom i el cognom de dos homes que no ha conegut mai.

Del pare va heretar la talla (1,93 m) i de la mare, el pes (79 kg). Del pare va rebre el front alt, el pit amable, el caminar pesat, els ulls clars i la mandíbula marcada. De la mare, una certa tendència al limfatisme, una paciència inesgotable i una integritat a prova de bomba. De fet, resulta molt curiós. Físicament és alt, desmanegat, ossut, però fa la sensació que estigui buit per dintre, segurament per la falta de musculatura.

Els cabells li van començar a caure als vint anys. Aquesta deserció es va aturar amb la mateixa perfídia que havia començat, cinc anys més tard, i li va deixar al capdamunt del crani un terreny rodó i pelat, últim estigma de la guerra lliurada per la mare durant tot aquell temps a base d'ungüents, ous amb vinagre i productes miraculosos, combat decidit que Vassiliev va suportar amb placidesa i que la mare estava convençuda d'haver guanyat. I avui en dia és un home de trenta-cinc anys tranquil i cabut. Després de morir la seva mare, viu sol al pis que ocupava

amb ella, que va renovar en part, però no gaire. El que es pot dir dels pocs familiars que li queden és que els fa pudor l'alè. A part d'un jersei de mariner i un flascó metàl·lic per posar-hi vodka, el pare no li va deixar cap altre record que la presència del senyor De la Hosseray, a qui Igor –molt abans de conèixer la mare– havia portat amb cotxe puntualment matí, tarda i vespre, gairebé com si fos el seu xòfer personal. Al morir el pare, el senyor De la Hosseray, commogut, va decidir donar una beca al petit René, ja que la seva mare passava dificultats econòmiques. De manera que el benvolgut benefactor va subvencionar els estudis de René fins que es va llicenciar a la facultat de Dret i a l'Escola Nacional de Policia, en record del seu taxista preferit. El senyor De la Hosseray aparentment no té fills (això s'hauria de comprovar) ni família (si no és així, deu ser una família molt discreta, Vassiliev no ha vist mai ningú al seu costat). Els seus béns passaran a mans de l'estat, a qui va servir amb tota consciència durant quaranta-tres anys, sobretot com a prefecte de departament (Indre-et-Loire? Cher? Loiret? René no se'n recorda mai), abans de tornar al ministeri i d'elevat Igor Vassiliev a la dignitat de conductor d'elit, entès com a persona que transporta una elit.

Temps enrere, René s'havia preguntat si potser hi havia hagut alguna cosa entre la mare i el senyor De la Hosseray, perquè a veure, ningú li regala una renda al fill d'un taxista! De petit, sovint s'imaginava que era el fill secret del seu benefactor. Però només li calia pensar en l'arribada els dies de visita, en la manera tímida, espantadissa, però d'una dignitat gairebé vistosa, reivindicada, que tenia la mare de saludar el Senyor, per veure clar que allà no hi havia res, i en certa manera és una llàstima, ja que així el pes del deute, si és que n'hi ha cap, reposa només en René, que ni tan sols el pot compartir amb la seva mare.

El senyor De la Hosseray és ric i segurament més que això, però té un alè insuportable que René rebia en plena cara dues

hores al mes, el dia que la mare el duia a Neuilly per donar-li les gràcies al benvolgut benefactor. Ara, el Senyor té vuitanta-set anys. El mal alè ja no té tanta importància en el calvari setmanal de René; el que li oprimeix el pit és veure'l envellir i perdre el gust de les coses.

Vassiliev passa pel despatx de Maillet. Res a destacar. Amb molt de gust faria el ronsa una estona, però tard o d'hora s'haurà de decidir a anar a Neuilly, tant per tant millor treure-s'ho de sobre de seguida.

L'atura una trucada.

Maillet para l'orella. Cap dels dos aparta la mirada del rellotge de paret, que marca les nou i cinquanta-vuit. Assassinat en plena avinguda Foch. El col·lega que truca parla com si li costés respirar, no saben si és per haver corregut fins al telèfon o per la impressió.

–Maurice Quentin! –cria.

Maillet xiscla d'alegria, amb el braç estirat cap al rellotge. Les nou i cinquanta-nou! Vassiliev està de servei fins a les deu, li toca a ell! René tanca els ulls. Maurice Quentin. Encara que un no tingui coneixements de borsa, tothom sap qui és. Obres públiques, cimenteres, petroli, Vassiliev no se'n recorda exactament. Gran empresari francès. A les revistes d'economia l'anomenen «el president Quentin». Vassiliev no recorda quina cara fa. Maillet ja ha marcat el número del comissari.

Fins i tot per telèfon, sembla que Occhipinti mastegui alguna cosa. I segurament és així, no para d'endrapar si no és per dormir o per parlar amb els seus superiors.

–Quentin! Càgum tot...

El comissari és un home esgotador.

Arriba a l'avinguda Foch amb prou feines dos minuts després que el seu inspector i ja atabala a tothom amb les seves preocupacions, els seus nervis, la manera que té de caminar

amunt i avall, de repartir a tort i a dret ordres que Vassiliev ha de rectificar amb calma així que s'ha girat d'esquena.

Occhipinti fa un metre seixanta-tres, però com que li sembla que no és prou, porta talons. Per ell, la humanitat es divideix entre les persones que admira i les que no suporta. Rendeix un culte absolut a Talleyrand, de qui intenta citar aforismes extrets de reculls de citacions, de llibres d'André Castelot o de números del *Reader's Digest*. Es passa el dia atipant-se de grapats de cacauets, pistatxos o anacards, una imatge difícil de suportar. A part d'això, és un autèntic imbècil. És un d'aquells funcionaris mesquins i hipòcrites que ho deuen tot a la seva estultícia i res al seu talent.

Vassiliev i Occhipinti no es cauen bé.

Des del primer dia que van començar a treballar junts, Occhipinti està obsessionat per la idea de fer doblegar Vassiliev, perquè el troba massa alt. I això que l'inspector no és una persona inclinada a fer ombra a ningú, però el seu superior és d'idees fixes i se les apanya, des del principi, per endossar-li tots els inútils que passen per comissaria. Com totes les persones capaces de mantenir un odi tenaç, Occhipinti té una intuïció fulgurant del que pot desagradar als altres, i dona a Vassiliev tot el que li fa més angúnia. És per això que René s'ha menjat un nombre incalculable de violacions seguides d'assassinat (o al revés). S'ha convertit en especialista en aquesta matèria, i això permet al comissari passar-li tots els casos d'aquesta mena amb el pretext que ell és el més competent. Vassiliev ho accepta tot amb filosofia. L'únic és que sembla que porti el pes del món a les espatlles. «Per això camina encorbat», assegura Occhipinti.

A l'avinguda Foch, l'únic moment de calma entre els dos homes és quan es troben davant del cadàver. Del que en queda. Ja n'han vist d'altres, però igualment estan impressionats.

—Una cosa contundent —deixa anar el comissari.

–Jo diria que un Magnum 44 –respon Vassiliev.

Un calibre com aquest pot aturar un elefant en plena estampida. Les destrosses causades a la pelvis i al coll fan molt complicada la feina dels tècnics que acaben d'arribar.

Vassiliev no s'acaba de decidir.

Les formes li fan pensar en un crim passional, ningú dispara als collons sense un bon motiu. Pel que fa a la bala disparada al coll, li passa una mica el mateix, no és una cosa gaire habitual. I el mateix es pot dir del gos salsitxa... Disparar-li a boca de canó... Hi ha un acarnissament visible, unes ganes de destruir que fan pensar en una venjança, una ràbia... En canvi, el lloc, el moment i l'ús de silenciador (ningú ha sentit res, el cadàver l'ha descobert per casualitat una veïna que passejava el gos) indiquen més aviat un assassinat premeditat, fred, calculat, gairebé professional.

Els tècnics fan fotos. Ningú sap qui els ha avisat, però arriben també uns quants periodistes amb aparells, flaixos, n'hi ha un que porta una càmera, hi ha la tele i una periodista que sembla molt decidida. El comissari s'empassa un grapat de pistatxos, els nervis, segur.

–Encarregui-se'n vostè –diu Occhipinti, que només es posa davant de les càmeres si hi pot guanyar alguna cosa–. Però vigili, eh, no vull ximpleries!

Vassiliev envia uns quants homes a recollir les declaracions dels testimonis, si és que n'hi ha, seria molt estrany.

Aleshores arriba el jutge, Vassiliev l'esquiva. El jutge el crida, Vassiliev s'hi acosta.

No el coneix de res. El magistrat dona ordres. És un home jove que es mira amb aprensió els badocs i els periodistes amuntgats darrere la barrera, que protegeixen dos uniformats.

–El mínim d'informació possible! –diu el jutge a Vassiliev.

En això, tothom hi està d'acord. I no costarà gaire, ja que a part de la identitat del difunt, no hi ha gran cosa per explicar.

El jutge i el comissari s'hauran d'encarregar de la família. Hi ha gent per tot arreu. A Vassiliev li correspon la sang, els tècnics, l'equip encarregat de la investigació de proximitat, de recollir les declaracions dels testimonis, si és que n'hi ha...

Fatalista, s'acosta a la periodista, que no para de fer-li gestos amb les mans des de fa estona.

Totes les feines, inclús les més desagradables, s'acaben tard o d'hora.

Per fi tornen els equips, amb les mans buides, els tècnics recullen el material i s'enduen el cadàver, s'apaguen els projectors i l'avinguda torna a quedar sumida en la foscor, la nit de maig recupera els seus drets, ja és tard, dos quarts de dotze. Vassiliev s'ha escapat d'haver d'anar a Neuilly, tot això que n'haurà tret. Per quedar tranquil, truca a la infermera, li prometrà que hi anirà demà.

—Ja pot passar ara —li diu la noia—. El Senyor s'ha despertat, estarà content de veure'l.

Realment hi ha dies que no s'acaben mai.

*

Com que temps enrere havia dirigit una xarxa de la resistència al sud-oest del país, a Henri Latournelle li segueixen dient «comandant» quan hi és present i «el comandant» quan no hi és. És un home de setanta anys, amb una d'aquelles velleses seques, una mica àrides, que solen mostrar els egoistes, els obsessius, però també les persones que han viscut molts moments complicats i n'han sortit reforçats. Sempre porta mocadors de seda al coll i les camises obertes. Uns cabells molt blancs i un posat de comandant de l'exèrcit de les Índies, combinats amb l'apel·latiu de comandant, donen al conjunt de la seva persona un to vagament decadent, com passa amb aquells nobles arruïnats que

es dediquen a comptar els diners que els queden en hotels de luxe i que el personal tracta de «Senyor comte», mentre es claven cops de colze. Però a ell, amb el rostre dur i angulós que té, amb aquella màscara de fermesa, ningú el troba ridícul. El comandant viu sol a la seva mansió familiar, a prop de Tolosa, i, malgrat les aparences, no practica ni l'equitació ni el golf, no beu mai i parla molt poc. Hi ha molts homes que tenen problemes amb l'edat. O bé rebutgen els anys que tenen i resulten patètics o bé els reivindiquen i resulten ridículs. Henri Latournelle pertany, evidentment, a la segona categoria, però amb una contenció que el fa menys grotesc que els altres. Només una mica antiquat.

Assegut a la butaca del saló, espera l'informatiu de les dotze mentre sosté entre les mans una foto de format gran en blanc i negre on es veu un home d'uns cinquanta anys, el mateix rostre que apareix a la pantalla així que anuncien l'últim informatiu televisat del dia. És exactament la mateixa foto. Uns projectors que foraden la nit amb una llum encegador a continuació la vorera de l'avinguda Foch. Els periodistes hi han arribat poc després que la policia. Els càmeres han tingut temps d'instal·lar-se i metral·len els tècnics de balística, els quals, atrafegats com si fossin cambrers d'un restaurant, prenen mides i fotografien el cos del difunt. Així, el telespectador d'última hora pot veure unes imatges que sempre fan sensació, el cadàver com si la mort l'hagués tirat allà de qualsevol manera i a continuació l'aixecament, precedit del llençol plastificat que li posen a sobre amb una aparença de pudor, la llitera amb rodes que acosten fins a l'ambulància i finalment el cop sec de la porta de darrere quan la tanquen, últim acte, teló. Els objectius es recreen sense presses amb la taca de sang que va a parar a la claveguera, una delicadesa a l'abast només de la premsa.

Els llums giratoris tenyeixen de blau la façana i les primeres finestres de l'edifici. La periodista de la tele informa sobre el

crim, del qual només es pot dir això: Maurice Quentin, amo d'un conglomerat d'empreses internacional i home influent, acaba de ser assassinat a la porta del seu domicili de París. Un home alt i prim, un inspector de la policia judicial, gargoteja quatre paraules incomprensibles. Henri espera, està inquiet.

Es pot pensar en tota mena de raons per explicar un crim com aquest i es pot dir que, per desgràcia, hi deu haver desenes de persones que desitjarien la mort d'un home tan admirable, però de moment l'únic que es pot dir cap en una frase: Maurice Quentin acabava de fer la passejada vespertina amb el seu gos quan l'han matat. Gairebé tan indignant com el crim en si, és la manera com s'ha perpetrat. No cal esperar les conclusions de l'autòpsia per veure que Quentin ha rebut unes quantes bales, una d'elles al baix ventre i una altra en plena cara que, en sentit literal, pràcticament li ha fet perdre el cap. Si hi afegim que el seu gos també s'ha convertit en víctima al rebre una bona dosi de plom al morro, tot plegat fa pensar que aquí hi ha alguna cosa personal. Aquest assassinat té regust de massacre. No hi ha cap crim net, però alguns fan més pudor d'odi que altres.

El comandant deixa anar un sospir, tanca els ulls. Collons..., pensa. I això no és gens propi d'ell.

*

Mathilde acaba de menjar sardines. No n'hauria de menjar, evidentment, però és la recompensa que s'ofereix després d'una missió que culmina amb èxit. Les seves missions sempre acaben així. Suca pa a l'oli mentre mira la tele. Troba que el pobre home era més atractiu en viu i en directe que a la foto que treuen per la tele. Més atractiu fins que ha aparegut ella. Li sap greu que no hagin parlat més del gos salsitxa, li fa la sensació que no els interessien, els gossos...